

AARHUS TEATER OG SORT/HVID PRÆSENTERER

ERASMUS MONTANUS

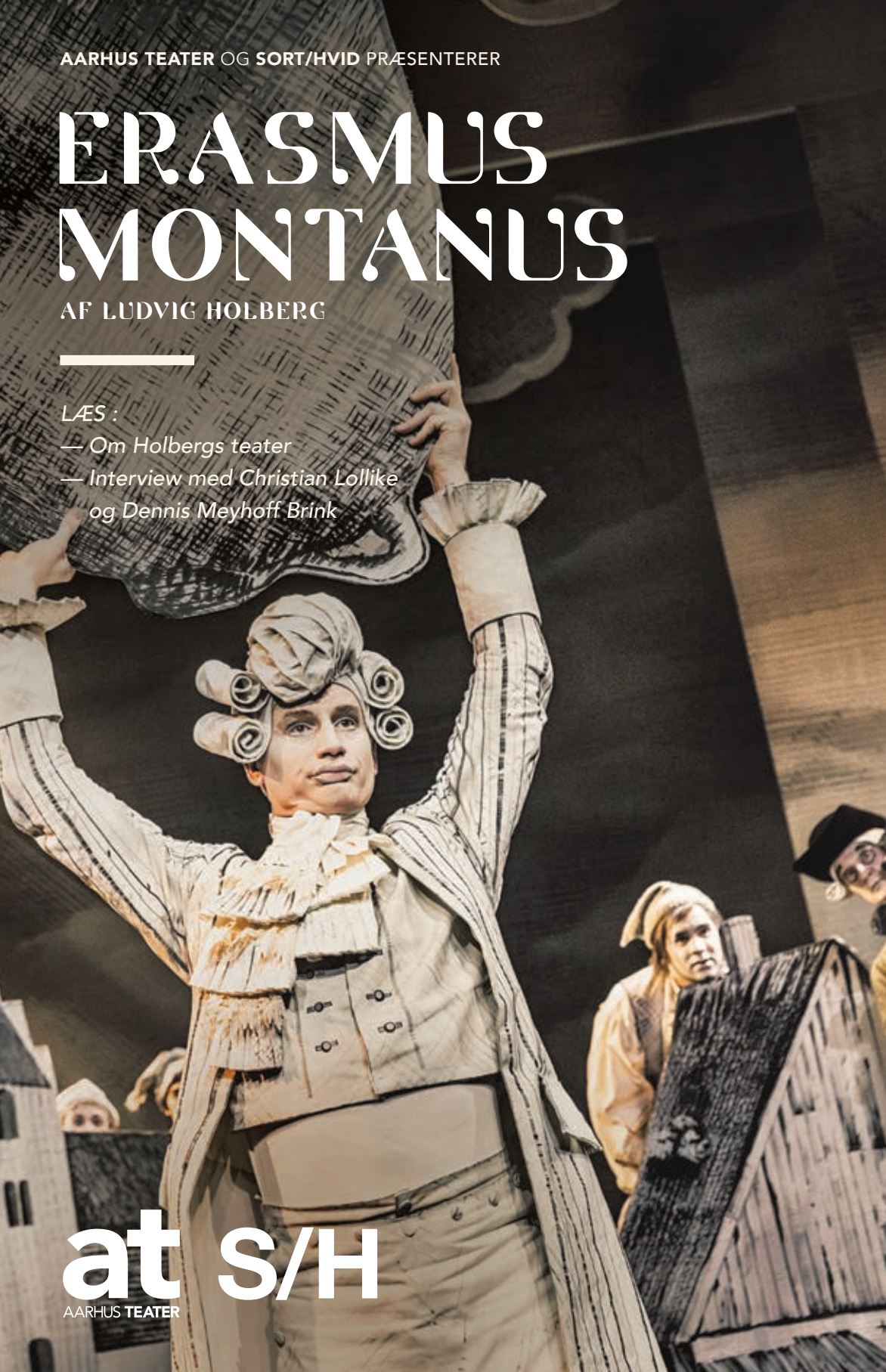
AF LUDVIG HOLBERG

LÆS :

- Om Holbergs teater
- Interview med Christian Lollike
og Dennis Meyhoff Brink

at s/H

AARHUS TEATER

VELKOMMEN TIL ERASMUS MONTANUS OG TIL KULTURBYÅRET PÅ AARHUS TEATER

Aarhus Teater blev i 1900 indviet med Ludvig Holbergs *Erasmus Montanus*. Vi har valgt samme stykke som vores første bidrag til Kulturbyåret. Et af formålene med udnævnelsen af europæiske kulturhovedstæder er at knytte bånd mellem folk i Europa, og Holberg var i høj grad med til at bringe de europæiske idéer og tanker til Danmark i 1700-tallet. Læst med nutidige briller diskuterer Holbergs komedie det værdigrundlag vi står på. Ikke mindst når det tages i behandling af instruktør Christian Lollike.

Christian Lollike har i mange år præget repertoiret på Aarhus Teater. Vi har nu indledt et tre-årigt samarbejde med teater Sort/Hvid i København, som Lollike er kunstnerisk leder for. Ved at koble Holberg og Lollike sammen på Aarhus Teater griber vi tilbage til det stykke, som det hele begyndte med og viser samtidigt, hvor vi står lige nu.

Vi er stolte af Aarhus som Europæisk Kulturhovedstad og vi glæder os til at byde jer velkommen til de forestillinger vi præsenterer i vores 2017 program med *Erasmus Montanus* som den første.

Rigtig god fornøjelse.

Trine Holm Thomsen

Teaterdirektør

LAD OS OPLYSE!

Af **Marianne Ninna Philipsen**, Historiker

”Det var selvfølgelig ret og rigtigt, at det ny Teater blev indviet med et Holberg Stykke, og ”Erasmus” er vel også et af Digterens allerbedste. Men (...) for det store Publikum er dets lange Replikker, dets megen - og meget morsomme - Latin mindre let fordøjeligt. Men alligevel, der er saa megen bred og dygtig Satire, der endnu i overført Betydning passer paa vore Dage.”

Sådan skrev en af pressens udsendte efter at have overværet Aarhus Teaters åbningsforestilling d. 15. september 1900. Stykket var ikke valgt for at anslå en moderne retning for det funklende friske teaters kunstneriske ambitioner. Det skulle manifestere en vilje til at fastholde væsentlige værdier og traditioner i dansk kultur og scenekunst.

Man når ikke engang at gå ind ad døren på Aarhus Teater, før man bliver konfronteret med Ludvig Holberg. En scene fra hans *Maskerade* pryder den store trekantede frontispice på bygningens facade, lige lukket under djævlens fødder. Intet respektabelt dansk teater uden dansk komedies fader i front.

På 116 år har Aarhus Teater spillet 22 stykker af Holberg, fordelt på 56 egenproduktioner. 966 forestillinger er det foreløbigt blevet til. Dertil kommer et par håndfulde Holberg-gæstespil. Der er mange gode grunde til, at Holberg er den mest spillede forfatter på Aarhus Teater. Komedierne er

af høj kunstnerisk kvalitet, og satiren, visdommen og karaktererne har på trods af godt 300 år på scenen ikke mistet deres aktualitet. Hverken ved Aarhus Teaters åbning i år 1900 eller her 117 år senere betragtes *Erasmus Montanus* og Holberg som kontroversielle eller nyskabende. Tværtimod var de allerede dengang tillagt en form for evigtgyldig relevans, som var groet ud af oplysningens århundrede.

Holberg så på sine gamle dage tilbage på, at "have omstøbt disse Rigers Almue ligesom udi en anden Form." Det gjorde han som historiker og forfatter – og først og fremmest som komediedigter. Præget af tidens rationalistiske tankegang omsatte han videnskabelige og filosofiske friheds- og oplysningsteorier i praksis gennem komediernes genkendelige komik. Sådan ville han vække folket, sit publikum, til en friere tanke. Det var et opgør med religiøs overtro og irrationelle love og samfundsnormer. Oplysningens tanker banede i 1700-tallet vejen for den amerikanske uafhængighedserklæring og den franske revolutions parole om 'frihed, lighed og broderskab'. Og oplysningstiden gødede jorden for de danske landboreformer i 1700-tallet og demokrati og Grundlov i 1800-tallet.

Hele fundamentet for oplysningstiden- og tankerne ligger i ordets bogstavelige forstand; oplysning! Et godt samfund beror på bevidste og oplyste borgere med et solidt forhold til fakta, fornuft, viden, tolerance og sandhed. Og her kommer den arrogante akademikersnude Erasmus til kort over for landsbyboernes tro og fordomme.

Professor Holberg gør ikke Erasmus til nar, fordi han er akademiker, men fordi hans akademiske lærdom er spekulativ, abstrakt og overfladisk. Erasmus er i sin opblæsthed uden kontakt til virkeligheden og det fællesskab, han er en del af og som han ideelt burde lytte til og gå i dialog med. Konflikten er klassisk. Allerede i 1884 kaldte kritikeren og samfundsdebattøren Georg Brandes stykket for det dybeste af Holbergs skuespil, hvor han "*nedlægger hele sit Dybsind i Udformningen af Erasmus Montanus' evige Situation*".

Det var Holberg, der lærte os at tænke, skrev Brandes. Og han lærte os at få øje på vores dårskab og grine af os selv. Vi mener, at det ligger i vores danskheds dna, som en del af vores urokkelige selvforståelse. Men "et er et Sæ-Kort at forstaa, Et andet Skib at føre" lød det fra Holberg. Selvom det er en god start, skal der med andre ord mere end blot erkendelse og latter til at ændre noget skidt til det bedre.

Det er et lille kuriosum, at vi i et par hundrede år har troet vore forfædre på Holbergs tid, mente at jorden var flad. Men det er en myte; det vidste 1700-tallets danskere såmænd godt, at den ikke var. Vi tror det om dem, fordi Holberg lod Per Degn presse påstanden ned over hovedet på Erasmus. Det siger os en del om kunstens påvirkning af vores verdensopfattelse. Og det pointerer - på sand holbergsk vis - at man bør bestræbe sig på at kende de virkelige fakta for ikke være til fals for de alternative.

ET FLADT KRISTENT LAND

Interview med instruktør og dramatiker

Christian Lollike

og ekstern lektor ved Københavns Universitet

Dennis Meyhoff Brink

Af Chefdramaturg **Hanne Lund Joensen**

Holberg var på sin tid med til at bringe strømninger fra Europa til Danmark. Han var optaget af de europæiske oplysningstænkere, han debatterede de nye tanker i sine skuespil og udfordrede vane-tænkningen. Det gør Christian Lollike også i sin kunst. Undersøger, debatterer og udforsker de tanker og strømninger der præger vores nutidige verden. Med *Erasmus Montanus* bringer vi Holberg og Lollike sammen i vores åbning af Europæisk Kulturhovedstad Aarhus 2017 som fejres under sloganet Let's Rethink. I sit arbejde med Holbergs tekst har Christian Lollike bl.a. sparret med forsker i religionssatire Dennis Meyhoff Brink.

Hvordan opstod idéen til et samarbejde omkring Erasmus Montanus?

Christian: Jeg har arbejdet med Dennis flere gange i forbindelse med forestillinger og projekter på teater Sort/Hvid. Med hans viden om satire og religionskritik, så jeg var sikker på, at han også ville være interessant at få på banen i forhold til min version af *Erasmus Montanus*.

Dennis: Vi startede med at snakke om de to mest berømte scener i stykket. Den med lilleemor der bliver forvandlet til en sten, og det med at Erasmus der skal indrømme, at jorden er flad. Med udgangspunkt i de to scener søgte vi efter ækvivalenten i dag. Den grundlæggende idé med vores aktualisering af den er, at ligesom Holbergs lader Erasmus gøre oprør imod en vedtaget sandhed i hans verden, nemlig at jorden er flad, så gør vores Erasmus op med idéen om, at det danske samfund skulle bygge på kristne værdier.

Christian: Hos Holberg står spørgsmålet om tro også centralt. Holberg gik selv på universitetet i en tid, hvor det at studere stort set var enslydende med at læse teologi. I stykket bliver Erasmus kaldt en kætter, fordi han er optaget af nye fag og tanker. Han nægter at prædike og har svært ved at se sig selv i rollen som en ny Per Degn. Erasmus gør oprør mod en stivnet tro og den tanke forfølger vi og oversætter, når vores Erasmus stiller sig kritisk over for et øget fokus på tro og religion, som vi oplever der er i dag.

Dennis: Vi skabte et motto for forestillingen, der baserer sig på et citat af Goebbels "En sandhed er en løgn der er blevet gentaget tilstrækkeligt mange gange" og med det dykkede vi ned i den diskussion, som pågår lige nu, om hvilke værdier vores samfundsorden bygger på. Om det er kristne værdier hentet fra biblen, eller om det ikke snarere er idéer, der kom med oplysningstænkere.

Det virker som om debatten om de danske værdier er særlig central lige nu. Hvorfor?

Dennis: Efter vi har oplevet en tiltagende muslimsk indvandring i Danmark, er vi i højere grad begyndt at tale om, at vi er et kristent land. Det var der ikke nogen, der snakkede om for 30-40 år siden. Det er en idé, der har spredt sig fra den konservative højrefløj ud i hele det politiske spektrum. Den muslimske kultur har stærke religiøse rødder, og i takt med at den er rykket tættere på os, har det skabt et behov hos os for at finde nogle tilsvarende dybe rødder. Derfor bliver det vigtigt at sige, at vores samfund bygger på kristne værdier. Men jeg mener nu, at vores moderne samfund er mindst ligeså påvirket af hele den religionskritik, som kom med oplysningstiden.

Christian: I den forbindelse er det jo lidt sjovt, at Holberg var inspireret af de tidlige oplysningstænkere og levede i tid, hvor troen var dybt konservativ. Oplysningstiden var jo kun i sin vorden i Danmark, da Holberg skrev Erasmus Montanus i 1723. Det var jo virkelig en værdidebat han stod midt i - en omvæltningernes tid. Der har været behov for at sætte sandheder under debat. Det mener jeg for øvrigt altid er vigtigt: At så tvivl om noget vi måske er ved at etablere som en sandhed.

Dennis: Vi står jo midt i en strid om værdier i dag. Er vi et kristent samfund, eller har kritikken af kirken og kristendommen været mere definerende for vores samfund? Er vi i højere grad påvirket af en ikke særligt kristen tænkning, nemlig oplysningstænkningen, end vi er af det, Jesus prædikede om?

Christian: Det er den debat vi gerne ville sætte i spil. Dennis sendte mig nogle artikler, der fra mit sunde paranoide hjørne var ret skræmmende læsning. Om hvordan regeringer i Europa er begyndt at skrive kristne værdier ind i deres regeringsgrundlag og hvordan DR f.eks. skal forpligte sig til at sende en vis mængde om vores kristne kulturhistorie. Nu er Dennis en slet skjult oplysningsforkæmper, så jeg læste også Henrik Jensens bog om fædrelandskærlighed *Derfra vores verden går* for at hente nogle argumenter til værdidebatten her fra. Henrik Jensen mener jo, at vi har brug den sammenhængskraft vi kan hente fra vores nationale, kristne kultur og det kan jeg også forstå argumenterne for.

Dennis: Ja, og det mener mange andre jo sammen med ham, hvilket flere oplysningstænkere for øvrigt også gjorde.

Men bygger vores samfund ikke både på kristendommen og oplysningstanken?

Dennis: Jo til en vis grad. Grundtvig var f.eks. dybt troende, og han var med til at skrive vores grundlov. Han kæmpede også for, at vi skulle have ytringsfrihed, forsamlingsfrihed og religionsfrihed. Men de ideer kom bare ikke fra biblen, men fra oplysningstænkere som Spinoza, Bayle, Diderot, Voltaire, Rousseau, Kant og mange andre. Det katastrofale er, at jeg oplever, at det efterhånden er blevet til en vedtaget sandhed, ja nærmest til en slags 'common sense', at vores samfund bygger på kristne værdier. Det mener jeg er yderst tvivlsomt. Jesus prædikede jo ikke om ytringsfrihed, religionsfrihed, forsamlingsfrihed, lighed for loven, lighed mellem køn og racer, demokratisk medbestemmelse og alle de andre værdier, som vores samfund bygger på.

Christian: Selvfølgelig er kristendommen fundamental for udviklingen af vores kultur. Det er jo ikke sort/hvidt. Erasmus bliver jo også alt for meget. I studentikos begejstring tror han, at han besidder sandheden. Det jeg spørger mig selv om er, hvilken vægt de kristne værdier har i forhold til, at vores samfundsstruktur ser ud som den gør. Den diskussion foregår lige nu – og den har desværre udviklet sig til en ideologisk kamp.

Dennis: Det er vigtigt at skelne mellem traditioner og værdier. Vi har masser af kristne traditioner, vi bliver døbt og gift og holder jul og påske, men de værdier, vores samfund bygger på, er dem der står i grundloven, og de baserer sig i vid udstrækning på sekulære oplysningstanker. Lige nu ser jeg en fare for, at vi i frygt for en muslimsk trussel er i gang med at genkristne vores samfund, fordi vi tror, at kristendommen er den eneste modvægt vi har til islam.

Christian: Vi lever i en tid, der er gennemsyret af frygt og angst. Derfor bliver vores søgen efter sammenhængende fortællinger mere desperat. Spørgsmålet er så, om kristendommen er svar på vores søgen.

Så I ser altså en fare for, at vi er ved at fortælle en løgn om vores egen civilisation?

Dennis: Man konstruerer jo hele tiden sin identitet ud fra de givne forhold. Og på et bagtæppe af civilisationernes krig, får vi behov for at omfavne kristendommen.

Christian: Det kobler jo op til den anden scene hos Holberg, som Dennis nævnte. Når lilleemor bliver en sten, er det jo fra Holbergs side en satire på tanken om, at alt konstrueres af sproget. At alle kan være alt, at alle identiteter er til forhandling og at der ikke findes nogen former for sandhed. Alt er sproglige konstruktioner. Det er Erasmus jo i sine argumentationer en stor fortæller for. Hvad han ikke har indset er, at han i benovelse over sin egen argumentationskunst, har ladet den overtage sin identitet. Han bliver selv en karikatur, hvis ytringer ingen tager alvorligt.

Dennis: Det er her Holberg er en helt fantastisk forfatter. Han skriver stykker uden helte. Ingen får ret, der er fjolser på begge sider. Det tvinger publikum til at tænke selv frem for blot at identificere sig med en helt. Og det kaster både Erasmus og publikum ud i et dilemma: For at leve principløst og bare sige ja til, at jorden er flad, er ikke særligt attraktivt. Men at leve fuldstændigt principfast og nægte at bøje sig, om det så betyder, at man ikke kan få sin elskede, kan også virke temmelig latterligt.

Christian: Det dilemma genkender jeg tydeligt i dag i forhold til ytringsfriheden. I bund og grund vil jeg kalde mig selv ytringsfrihedsfundamentalist, men jeg har dog ind imellem haft lyst til at sætte ytringsfrihedsprinciprytterne op på taget af ambassaderne i de lande, hvor folk døde under muhammedkrisen og spørge dem, om vi hele tiden, til hver en tid, altid skal tage en kamp? Og det spørgsmål forbeholder jeg mig retten til at blive ved med at stille. Og det er jo i bund og grund det samme Holberg gjorde, da han skrev *Erasmus Montanus*. Han forsvarede retten til at sætte spørgsmålstegn ved vedtagne sandheder og viste at alting stivner, hvis vi bare står i hver vores lejr og råber.

HVAD TROR DU PÅ DANMARK?

– En samtalesalon om værdier

I forbindelse med *Erasmus Montanus* afholder vi torsdag den 23. februar kl. 18-20 en samtalesalon på Café Hack under overskriften "Hvad tror du på, Danmark? – En samtalesalon om værdier".

Her vil Henrik Jensen, Morten Østergaard og Jørn Bjerre deltage i en debat om de danske værdiers oprindelse.

Pris 75 kr. inkl. en skål suppe. KØB BILLET på aarhustheater.dk

LUDVIG HOLBERG blev født ind i en embedsmandsfamilie i Bergen i 1684. Norge var dengang en del af den danske enevældige stat. Han blev tidligt forældreløs og voksede op hos forskellige familiemedlemmer. Som 19-årig kom han til København for at læse på universitetet. De næste år tilbragte han en omflakkende tilværelse både med studier i København, huslæreransættelser i Norge og rejser i Europa.

Det var først og fremmest historien, der interesserede Ludvig Holberg og i 1711 debuterede han som forfatter med værket *Introduction til de fornemste Europæiske Rigers Historier* og i 1716 udkom hans *Moralske Kierne om natur- og folkeretten*. Året efter fik han sit første professorat, hvilket ironisk nok var i metafysik – et fag, som han ikke havde meget tilovers for. Da han i 1720 blev professor i latinsk digtning faldt det sammen med hans ”poetiske raptus” og udgivelsen af *Peder Paars*, hans første skønlitterære værk. Det var op igennem 1720’erne at hans omfattende komedieproduktion satte i gang. Han var da tæt knyttet til teatret i Lille Grønnegade i København, hvortil han var blevet opfordret til at skrive dramatik. Og det gjorde han; i perioden 1722-26 skrev han 26 komedier, heriblandt *Erasmus Montanus*.

Ludvig Holberg blev i 1730 professor i historie, i 1735-36 var han rektor for universitetet og fra 1737 og til sin fratrædelse i 1751 forvaltede han dygtigt universitetets økonomi. Han stod selv for publikation og salg af sine bøger og sad efter 1740 som godsejer på Brorupgård og Tersløsegård på Sjælland. I 1747 fik Holberg rang af baron og testamenterede til gengæld sin jord og formue til genoprettelsen af Sorø Akademi.

Ludvig Holberg store forfatterskab omfatter faglitterære værker om historie, geografi, jura, politik, natur- og folkeret. Han skrev romaner, hundredvis af epistler, digte på dansk og latin, romaner og såvel *Moralske Fabler* som *Moralske Tanker*. Og han skrev i alt 33 komedier. Hans samlede skrifter fylder tilsammen omkring 20.000 trykte sider. Holberg var allerede i sin levetid kendt og anerkendt som dramatiker, forfatter og fortaler for sin tids oplysningstanker. Han døde i København i januar 1754.

MNP

CHRISTIAN LOLLIKE

Instruktør

Uddannet på Dramatikeruddannelsen i Aarhus (1998-2001). Debuterede herefter på Aarhus Teater som dramatiker med forestillingen *Operation: Luise og Ferdinand* (efter Schiller's *Kabale og Kærlighed*). Forestillingen indbragte ham en Reumert-nominering som Årets Dramatiker. Også det århusianske teater Kata-pult har spillet Christian Lollikes stykker; i 2004 opførtes hans *Dom over krig* og efterfølgende *Underværket - the re-Mohammed-ty show*. I 2004 havde Christian Lollike igen urpremiere på Aarhus Teater med et af sine stykker, *Faust og Reklamekabaretten*, og i 2005 ansatte teatret ham som husdramatiker. Hans første stykke som husdramatiker på Aarhus Teater var det kontroversielle *Service Selvmord* (2006), som gav ham en nominering til en Reumert som Årets Dramatiker. Året efter lagde Aarhus Domkirke rum til Lollikes *Nathan (uden titel)*. Efter flere nomineringer modtog Christian Lollike i 2009 sin første Reumert som Årets Dramatiker for stykket *Kosmisk frygt eller den dag Brad Pitt fik paranoia*, premiere på Aarhus Teater i september 2008, efterfulgt af *Kødkarrussellen*, der også spillede på Aarhus Teater i 2009. Derefter fulgte *Undskyld, gamle, hvor finder jeg tiden, kærligheden og den galskab der smitter...? Fremtidens historie, Romeo og Julie* og *Det normale liv* som var Lollikes sidste forestilling som husdramatiker på Aarhus Teater i 2011. I 2011 fik Christian Lollike jobbet som kunstnerisk leder på Café Teatret i København (nu Sort/Hvid) og året efter var han på alles læber pga. sin bearbejdelse af Anders Breiviks manifest i forestillingen *Manifest 2083*. For denne forestilling og for forestillingen *Skakten* som havde urpremiere på Aarhus Teater kort efter modtog Christian Lollike tre Reumert-priser.

Siden fulgte forestillingen *All my dreams come true*. Et disney-drama, der havde urpremiere på Aarhus Teater i 2013 og i 2015 skabte Lollike krigsballetten *I føling* med Det Kongelige Teater Corpus, horror-operan *Leaves* samt *Uropa* sammen med Det Kongelige Teaters ballet Corpus. Christian Lollikes seneste forestillinger på Aarhus Teater var *Familien der kunne tale om alt* (2015/16) og gyserforestillingen *Living Dead* (efteråret 2016), der både spillede her og på Sort/Hvid. For *Living Dead* modtog han endvidere Teaterpokalen i december 2016.

IDA GRARUP og DAVID GEHRT

Scenografi og kostumedesign

Ida Grarup og David Gehrt er et markant nyt makkerpar i dansk scenografi og kostumedesign. De dimitterede fra Den Danske Scenekunstskole i 2016, hvor de sammen havde lavet scenografi og kostumer til bl.a. afgangsforestillingerne *Big White Shark* og *Shakespeares Andronicus* i 2015. I efteråret 2016 har de sammen skabt rammerne for forestillingerne *Ødipus* og *Højskolesangbogen* på Teater Momentum i Odense.

ANDERS KJEMS

Lysdesign

Anders Kjems er uddannet lysdesigner fra Statens Teaterskole i 2003. Han har været fast tilknyttet Aalborg Teater i en længere periode og stod bl.a. for lysdesign på *Macbeth* (2008) og den Reumert-nomimerede forestilling *Pornografi* (2009). Derudover har han været belysningsmester på Svalegangen i fire år. På Aarhus Teater har han lavet lys til *Salvador* og *Paradis* (2006), *Frankenstein* (2012), *Snehvide* (2013), *Besøget* (2014), *Teaterkoncert Imagine, Familien der kunne tale om alt* samt *Fornuft og Følelse* (2016). Derudover har han i 2016 lavet lys på *Black-BoxDanceCompany 7EVEN* på Holstebro Musikteater, der blev nomineret til en Reumert som Årets Danseforestilling. Senest har han kastet lys over karrusellen på Aarhus Teaters *En kvinde uden betydning* og *Fakiren fra Bilbao* i sæson 16/17.

LARS GAARDE

Lyddesigner

Lars Gaarde har igennem de sidste 20 år været freelance lydtekniker hos Nordic Rentals, Vejle Musikteater, Fredericia Teater, Mungo Park Kolding og for en lang række andre teatre og turne-forestillinger. Heriblandt har han lavet lyddesign til blandt andet *Yahya Hassans Digte, Aida, Grease, City Singler* og mange flere. Siden sommeren 2015 har han været fast lyddesigner på Aarhus Teater, hvor han har stået for lyden på *Teaterkoncert Imagine, Dig og mig for altid* og i denne sæson har han lavet lyd på teaterkoncerten *American Spirit* og *Fakiren fra Bilbao*.

ANDREAS JEBRO

Skuespiller

Uddannet fra Skuespillerskolen ved Aarhus Teater i 2007 og var i de efterfølgende fire år en fast del af teatrets ensemble. Her medvirkede han i en lang række forestillinger, heriblandt *Et Dukkehjem* af Henrik Ibsen, *Rødt og Grønt* af Astrid Saalbach og *Tartuffe* af Molière. Derudover spillede han Mercutio i Christian Lollikes opsætning af *Romeo og Julie*, og havde også en af hovedrollerne i dramatikerens prisvindende dommedagsforestilling *Kosmisk frygt - eller den dag Brad Pitt fik paranoia*. Fra 2011 til 2014 var Andreas Jebro en fast del Aalborg Teaters ensemble. Her havde han mange store og markante roller, og i 2012 blev han for første gang nomineret til en Reumert for sin præstation i *Den Gyldne Drage*. To år efter vandt han den prestigefyldte teaterpris for Bedste mandlige birolle i *Den Spanske Flue*, og blot året efter i 2015 medvirkede han i forestillingen *Beton*, der blev belønnet med Reumertprisen for Årets Bedste Forestilling. Siden 2015 har Andreas Jebro medvirket i en række forestillinger over hele landet, heriblandt hovedrollen i *Mågens* på Nørrebro Teater, *Den vægelsindede* på Odense Teater, *Toves Værelse* på Folketeatret samt *Jeppe på Bjerget* på Grønnegårdsteatret. Til sommer kan man igen opleve Andreas Jebro i Aarhus, når han spiller hovedrollen i Det Kongelige Teater og Kulturhovedstaden Aarhus 2017's udendørsopsætning *Røde Orm* ved Moesgaard Museum

LARS BRYGMANN

Skuespiller

Oprindelig uddannet tømrer. Aftjente sin militærnægtertjeneste på CaféTeatret og kom derfra til elevskolen Tsarens Hof, som blev grundlaget for FÅR302. Debuterede dér i 1990 og var herefter i 1990'erne bl.a. knyttet til Dr. Dante, Mungo Park og Østre Gasværk og modtog i 1996 Teaterpokalen for sine præstationer på scenen. Det var også i 90'erne han brød igennem på film og TV med sin medvirken i bl.a. tv-serierne *Charlot* og *Charlotte* og *Taxa* og filmene *Festen* og *Frøken Smillas fornemmelse for sne*. Foruden at være kendt for sine fremtrædende roller i tv-serier som *Rejseholdet*, *Borgen*, *Lykke* og *Dicte* og sine præstationer i film som bl.a. *Bænken*, *Frygtelig lykkelig*, *Hvid Nat* og *Rembrandt* har han markeret sig stærkt på de københavnske teaterscener. I 2004 og 2010 på Betty Nansen i *Demokrati* og *Moskva* og *Kærlighedshistorie* i 2007 på Aveny-T. Han var George i Østre Gasværks opsætning af *Virginia Wolf* i 2008 og spillede i 2012/13 i Det Kongelige Teaters *Frankenstein* genskabt. Hans seneste store teatersucces var som Victor Andreassen i *Toves værelse* på Folketeatret.

LOTTE ANDERSEN

Skuespiller

Den autodidakte skuespiller, sanger og instruktør Lotte Andersen, debuterede som 20-årig i Dr. Dante musicalen *Sort Hvid* i 1984. Hun har derefter medvirket i omkring 25 af Dr. Dantes forestillinger, heriblandt *Teaterkoncert Gasolin* (1994), *Ned på Jorden* og *Paradis* (1997), *Snart kommer tiden* (1998 og 2000) og *Teaterkoncert Lillerød* (2001). Derudover har hun spillet med i *Mata-dor* i Operaen og *Come Together* på Østre Gasværk. På Aarhus Teater havde hun en hovedrolle i musicalen *Sweeney Todd* (2010) og medvirkede året efter i Teaterkoncert *Mozart*, der var en co-produktion mellem Aarhus Teater og Betty Nansen Teatret. På Betty Nansen Teatret har Lotte Andersen desuden medvirket i *Limbo* (2005) og *Misantropen* (2003/04). Hun har også spillet på Husets Teater, Teater Grob og Gladsaxe Teater. Senest både instruerede hun teaterkoncerten *Carl og Marie* ved Copenhagen Opera Festival i 2015. Fra TV kender vi bl.a. Lotte Andersen fra serier som *Broen* (2013), *Forbrydelsen* (2009 og 2012), *Rita* (2012), *2900 Happiness* (2009), *Krøniken* (2006) og *Edderkoppen* (2000). I 2010 udgav hun sit første soloalbum *Hjemmefra* som i 2014 blev fulgt op af *Radiumusic* i 2015. Hun har desuden medvirket på en mængde andre musikudgivelser. På film har man kunnet opleve Lotte Andersen i film som *Nattevagten* (1994), *Min søsters børn* (2000, 2002 og 2004), *En kort en lang* (2001), *Okay* (2002), *Se til venstre der er en svensker* (2003), *Oh Happy Day* (2004), som hun også var idé- og manuskriptforfatter på, *Solkongen* (2005) og *Undskyld jeg forstyrrer* (2012). Hun har også stået bag kameraet som instruktør på flere dokumentarfilm. Har senest medvirket på Aarhus Teater i Christian Lollikes *Familien der kunne tale om alt*, der havde urpremiere i februar 2016.

OLE THESTRUP

Skuespiller

Uddannet fra Skuespillerskolen ved Aarhus Teater i 1976. Herefter var han i tre år medlem af teatrets ensemble, hvor han spillede alt fra Holberg til musicals. I slutningen af 1970'erne brød han igennem nationalt, og blev efterhånden et kendt ansigt både på det hvide lærred (bl.a. *Vinterbørn* og *Firmaskovturen*) og på TV (*En stor familie* og *Matador*). I 1980'erne var han i en periode del af Det Kongelige Teaters ensemble, hvor han bl.a. var Niels Korporal i *Erasmus Montanus*.

Ole Thestrup har medvirket i et utal af teaterstykker, revyer, film og tv-serier. I 2000 blev han nomineret til en Bodil for sin rolle i filmen *Blinkende Lygter* og i 2003 høstede han massiv anerkendelse for sin præstation i *Woyzeck* på Betty Nansen Teatret. Året efter spillede han med i *Jesus hoppede the A-train* på Svalegangen, i 2007 medvirkede han i *The Producers* på Det Ny Teater og efter sin præstation som Jeppe på Bjerget på Det Danske Teater i 2007 blev han nomineret til en Reumert. Han har desuden medvirket i en perlerække af revyer, en genre han allerede viste talent for, da han i 1970'erne stod på scenen i Aarhus' studenterrevyen. Senest har han medvirket i Tivoli-revyen *Tam-Tam*.

Fra TV kender vi ham bl.a. som den brovtende politiker i tv-serien *Borgen*, som den lokale McCloud i *Rejseholdet* og den både levende og døde Andersen *Badehotellet*. Han har medvirket i over 30 film, heriblandt *De grønne slagtere*, *Fakiren fra Bilbao*, *Adams Æbler* og senest *Mænd og høns*.

I 1992 vendte han tilbage til Aarhus Teater og medvirkede som gæst i *Hamlet* og *Gösta Berlings Saga* og senest kunne Aarhus Teaters publikum opleve ham i Teaterkoncert *Bob Dylan* i 2010/11 og i Folketeatrets turnéforestilling *Min far*, der gæstede Scala-scenen i efteråret 2016.

ZAKI YOUSSEF

Skuespiller

Det dansk-egyptiske multitalent Zaki Youssef blev efter udgivelsen af sit første soloalbum *Musik-Mozaik* nomineret til prisen som bedste nye rapper ved Danish HipHop Awards i 2001. Har siden stået på scener i Danmark og udlandet som både sanger og skuespiller. I 2007 komponerede han musikken til og medvirkede i *Rasmus og Jamilla* på Edison og spillede samme år *Don Juan* på Betty Nansen Teatret. Han komponerede musikken til balletten *Othello* på Det Kongelige Teater og udgav i samme periode sit andet soloalbum *Life, Love and Resistance* i 2008. Han har været udnævnt til Årets Kunstner på Det Kongelige Teater, hvor han skrev og spillede hovedrollen i forestillingen *Præmieperker*. En præstation, der blev belønnet med Reumerts Talentpris i 2011. Samme år medvirkede han i *Hotel Europa vol. 2* på Teater Republique.

Zaki Youssef har endvidere stået foran og bag kameraet på både film og tv. Han har bl.a. medvirket i serierne *Anna Pihl*, *Rita* og *Lille Mand* på TV2 og *Zulu*, *Det slører stadig*, *A-Klassen* og *Partiets Mand* på DR2 samt filmene *My brother*, *Julie* og *Rafiq og King*. I 2016 blev han nomineret til Årets Reumert for sin tekst, performance og komposition af *Sort/Hvids Jeg hører stemmer*, der tog fat om roden af Danmark, islam og ytringsfriheden.

ANDERS BAGGESEN

Skuespiller og en del af Aarhus Teaters ensemble

Uddannet fra Skuespillerskolen ved Aarhus Teater i 1980. Har spillet hovedparten af sine roller på Aarhus Teater i vidt forskellige genrer. Det er også blevet til mange roller på andre teatre, bl.a. på Aalborg Teater, Aveny Teatret, Amagerscenen, Det Danske Teater og Det Ny Teater. Han modtog i 2005 en Reumert for sin rolle i *Lykke-Per* på Aalborg Teater og blev året efter nomineret for sin rolle i Aarhus Teaters Holberg-forestilling *Melampe*. Senest blev han i 2015 nomineret til en Reumert som årets Bedste mandlige Birolle for sin Dr. Doolittle i *My Fair Lady* på Aarhus Teater. Man har også kunnet opleve Anders Baggesen i Aarhus Teaters opsætninger af bl.a. *Tartuffe*, *Mens vi venter på Godot* og i hovedrollen som dragqueen i musicalen *La Cage aux Folles*. Medvirkede i sæson 15/16 i *Salami-metoden*, *Familien der kunne tale om alt* og *Fornuft og Følelse* var med til at skyde sæsonen 2016/17 i gang med sin rolle i *En kvinde uden betydhning*. Blev i efteråret 2015 tildelt Ole Haslunds kunstnerlegat.

SOFIA NOLSØE

Skuespiller og en del af Aarhus Teaters ensemble

Uddannet fra Statens Teaterskole i 2011. Siden sin afgang har hun bl.a. medvirket i *Den Stundesløse* (2014), *Om Baronessen* (2012) og *Indenfor murene* (2015) på Folketeatret og *Jakob von Tyboe* (2013) på Teatret Slotsgården. På Det Kgl. Teater har Sofia Nolsøe spillet med i *Kollektivet* (2012) og *Himmelweg* (2009). I 2014 spillede hun med i *Frisørerne* på Teater Får 302. Sofia Nolsøe har siden sommeren 2015 været en fast del af Aarhus Teaters ensemble, hvor hun har medvirket i Teaterkoncert *Imagine* (2015), *Familien der kunne tale om alt* (2016) og spillet en af hovedrollerne *Fornuft og Følelse* (2016). Senest har hun medvirket i teaterkoncerten *American Spirit* på Aarhus Teater og Aveny-T.

NANNA BØTTCHER **Skuespiller og en del af** **Aarhus Teaters ensemble**

Uddannet fra Skuespillerskolen ved Aarhus Teater i 2005 og er derudover videreuddannet på Auteuruddannelsen på Odsherred Teaterskole (2011-13). Arbejdede fra 2005 som freelancer, med base i København, hvor man bl.a. kunne opleve hende i *UGESATIRE – alle får smæk* (2011) og *Æblet* (2013) på Mammutteatret. *Sex & Vold* (2012) på Husets Teater, *Made in India* (2013 og 2014) på Odense Teater og Teater Grob. I sæson 2009/10, var hun en del af teater Momentums skuespillerensemble VOL 3.0 og har desuden medvirket i den meget omdiskuterede forestilling *Pretty woman A/S* (2008) i en container på Vesterbro. Medvirkede i Teater Katapults åbningsforestilling på Godsbanen *LUFT HAVN* i 2012 og er endvidere medudvikler af det satiriske, kunstneriske protestparti, *Dukkepartiet*. Har fra sæson 2015/16 været fast i Aarhus Teaters ensemble og har siden været med i *Aftryk*, spillet titelrollen i *Snedronningen* og medvirket i *Familien der kunne tale om alt* og *Det vi ved*. Senest kunne man opleve hende i *En kvinde uden betydning* og i *Fakiren fra Bilbao*.

SIMON MATHEW **Skuespiller og en del af** **Aarhus Teaters ensemble**

Uddannet skuespiller fra Statens Teaterskole i 2014. Derudover er han sanger, har udgivet to soloalbums og vandt i 2008 Dansk Melodi Grand Prix. Året forinden nåede han finalen i Vild med Dans. Simon Mathew har desuden vist sit talent for scenekunsten i bl.a. *Skammerens Datter* på Østre Gasværk, *Idioten* på Det Kgl. Teater, *Rolling Stones Teaterkoncert* på Black Box Theatre i Holstebro og *Ein Bisschen Frieden* på Aalborg Teater. I foråret 2016 kunne han opleves i *Tartuffe* på Betty Nansen Teatret. Fra sæson 15/16 har han været en fast del af Aarhus Teaters ensemble og debuterede på teatret i teaterkoncerten *American Spirit*, der også spillede på Aveny-T.

ANDREAS NICOLAI PETERSEN

Andreas Nikolai Petersen er idémand bag og medstifter af firmaet Bookendværg.dk og har tidligere prøvet kræfter med scenen på Aarhus Teater. Her medvirkede han i *Kasimir og Karoline* i 2011/12 og i 2013/14 var stod han på scenen i Christian Lollikes *All my dreams come true*, både på Aarhus Teater, på Caféteatret og på forestillingens turné til Norge. I 2016 medvirkede han i DR's julekalender *Den anden verden*.

INGEBORG HØJLUND **Korleder og sanger**

Ingeborg Thisted Højlund er uddannet sanger og klassisk dirigent fra Det Jyske Musikkonservatorium og leder af Aarhus Teaters Kor. Ingeborg Højlund har et bredt repertoire bag sig, både som solist hvor hun f.eks. har sunget Buchanans prisvindende *Requiem* fra 2015, og som en del af bl.a. det moderne salmeensemble Psalmodie. Det er også salmer, som koret i *Erasmus Montanus* gør i. Her har kormedlemmerne Nadja Marie Schmedes Enevoldsen, Yngve Lyngsø, Søren Bidstrup, Mette Spange Albertsen og Rasmus Hørsted Jensen alle en professionel baggrund som konservatorieuddannede sangere, kirkesangere og medlemmer af diverse aarhusianske kor. Senest har Ingeborg arrangeret og sunget det spektakulære korværk ved den officielle åbning af Europæisk Kulturhovedstad Aarhus 2017.

AARHUS TEATERS FONDE, SPONSORER OG SAMARBEJDSPARTNERE

FONDE

KØBMAND HERMAN SALLINGS FOND
A. P. MØLLER OG HUSTRU CHASTINE
MC-KINNEY MØLLERS FOND
TIL ALMENE FORMAAL
BIKUBENFONDEN
NORDEA FONDEN
NYKREDITS FOND

FORESTILLINGSPONSORER

VILHELM KIERS FOND
CAC FONDEN

MEDIEPARTNER

JYLLANDS-POSTEN

SPONSORER

EPINION
FRONT-DATA
HARMAN
LINDBERG
PEDERSEN&NIELSEN,
AUTOMOBILFORRETNING
STIBO
SØREN JENSEN,
RÅDGIVENDE INGENIØRFIRMA

SAMARBEJDSPARTNERE

ADVOKATFIRMAET ENERGI & MILJØ
AFA JCDECAUX
AKAPRINT
AURA ENERGI
BRAVIDA DANMARK
BRICKS
C.F. MØLLER
CARLSBERG DANMARK
DANMON GROUP SYSTEMS
DANSK ADMINISTRATIONS CENTER
DANSKE BANK
DELACOUR
EL:CON
ENEMÆRKE OG PETERSEN
FO-AARHUS
HARBOE SKILTE
HOLST, ADVOKATER
HUSTØMRERNE
JYSKE BANK
MALERFIRMA DALSGAARD OG CO.
MANGAARD TRAVEL GROUP
MARIENDAL ELECTRICS
MEYER DONATIONEN
NORDEA
NYKREDIT
PWC
SCHOUW & CO.
STARK
AARHUS HAVN

Læs mere på aarhusteater.dk/saerligt-for/sponsorer

Forfatter

Ludvig Holberg

Bearbejdelse

Dennis Meyhoff Brink

Tanja Diers

Christian Lollike

Isenesættelse

Christian Lollike

Scenografi og kostumedesign

Gehrt & Grarup

Ida Grarup Nielsen

David Gehrt

Lysdesign

Anders Kjems

Lyddesign

Lars Gaarde

MEDVIRKENDE

Erasmus Montanus

Andreas Jebro

Jeppe

Anders Baggesen

Nille

Lotte Andersen

Jacob

Zaki Youssef

Per Degn

Lars Brygmann

Jeronimus

Ole Thestrup

Magdelone

Nanna Bøttcher

Lisbet

Sofia Nolsøe

Jesper Ridefoged

Simon Mathew

Løjtnanten

Andreas Nikolai Petersen

Kor

Nadja Marie Schmedes Enevoldsen

Yngve Lyngsø

Søren Bidstrup

Mette Spange Albertsen

Rasmus Hørsted Jensen

Ingeborg Thisted Højlund

Teaterdirektør

Trine Holm Thomsen

Direktør

Allan Aagaard

Producent

Ebba Bertelsen

Produktionsleder

Line Bjergø

Dramaturg

Hanne Lund Joensen

Forestillingsleder

Susse Marie Riber

Bo Cornelius

Regissør

Trine Tue

Korleder

Ingeborg Thisted Højlund

Instruktørassistent

Sigrid Johannesen

Anne Basse

Sufflør

Birgitte Hansen

Marketing

Emilie Brøgger Jensen

Vocal coach
Nini Matessi Schou

Lysansvarlig
Simon Pedersen

Opbygningsansvarlig
Alex Sørensen

Malersal
Ruth Grønberg

Snedker
Jesper Rothmann

Rekvisitør
Ditte Marie Winther

Skræddersal
Anne Daa

Sminke/mask
Kira Stochholm Exe

Afviklingsansvarlig
Ole Gade Olesen

Afvikler scenen
Casper Lehmann
Ole Gade Olesen
Jesper Goosmann
Rune Rytter Claesson
Stefan Christiansen

Lydafvikler
Chris Kyriacou
Lars Gaarde

Lysafvikler
Niller Bjerregaard
Simon Birk Ingemann Pedersen

Afvikler sminke/mask
Kira Stochholm Exe
Sofie Stenholt
Signe Dagmar Herlevsen
Vibeke Damgaard Prip

Påklæder
Janne Boisen

Forestillingen præsenteres
i samarbejde med

^ ^ RHUS
—2017—
EUROPÆISK
KULTURHOVEDSTAD

S/H

Programredaktion
Hanne Lund Joensen
Emilie Brøgger Jensen

Fotos fra afsluttende prøver
Emilia Therese

Program layout
Jørn Moesgård as

Tryk
Akaprint

Premiere
10. februar 2017
Store Scene
Aarhus Teater

Forestillingens varighed
Ca. 1 time og 45 min
uden pause

aarhustheater.dk